

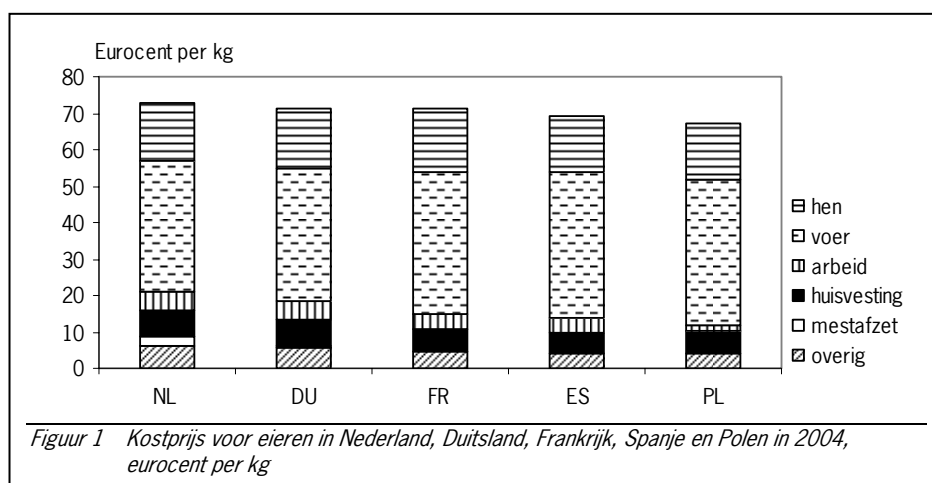
LEGHENNEN: HOGE KOSTPRIJS VOOR KWALITATIEF HOOGWAARDIG EI

Peter van Horne

De Nederlandse leghennenhouderij is de laatste jaren sterk veranderd. Als reactie op ontwikkelingen in de markt zijn veel bedrijven overgeschakeld van batterijhuisvesting naar houderijvormen met grondhuisvesting. Ook wordt de sector geconfronteerd met Europese en nationale wetgeving waardoor de kosten de komende jaren zullen toenemen. Naar aanleiding hiervan heeft het Productschap Pluimvee en Eieren (PPE) het LEI gevraagd een internationale kostprijsvergelijking te maken, inclusief een schets van de kostprijsontwikkeling voor de komende jaren.

Kostprijzen 2004 in de EU

De landen in de internationale kostprijsvergelijking zijn Nederland, Duitsland, Frankrijk, Spanje en Polen. Voor elk land zijn voor het basisjaar 2004 de belangrijkste data (technische resultaten, prijzen, variabele en vaste kosten) verzameld, waarmee volgens een uniforme methode de kostprijs voor eieren is berekend. Hierbij is uitgegaan van kooihuisvesting. Uit de resultaten blijkt dat in het jaar 2004 de gemiddelde kostprijs in Nederland ongeveer gelijk is met die in Duitsland en Frankrijk. In Spanje en Polen is de kostprijs iets lager. Er zijn echter op allerlei terreinen verschillen. De Nederlandse bedrijven combineren goede productieresultaten met een relatief lage voerprijs. Hiertegenover staan de hoge mestafzetkosten, duurdere stallen en hoge energiekosten. Vooral de mestafzet vormt voor Nederland een hoge kostenpost. Deze ontbreekt in Frankrijk, Spanje en Polen (figuur 1). De verschillen tussen bedrijven binnen een land zijn waarschijnlijk groter dan de gesignaleerde verschillen tussen de landen.

Kostprijs buiten de EU

De Verenigde Staten (VS) en Brazilië dienen als voorbeelden voor de situatie buiten de EU. In 2004 was de kostprijs voor eieren in de VS 30% en in Brazilië 40% lager dan in Nederland. De lagere kostprijs in de VS is vooral het gevolg van de lage voerprijs door het lokale aanbod van veevoergrondstoffen. Verder profiteren de VS van gunstige productieomstandigheden met grootschalige en efficiënte bedrijven waarbij de hennen gehouden worden in relatief eenvoudige, goedkope stallen en het ontbreken van wet- en regelgeving. Zo gelden er in de VS geen huisvestingsnormen en zijn snavelbehandeling en het gebruik van diervoer toegestaan. Het verschil in kostprijs als gevolg van ontbrekende regelgeving is in deze studie berekend op 4,5 tot 5 cent per kg eieren.

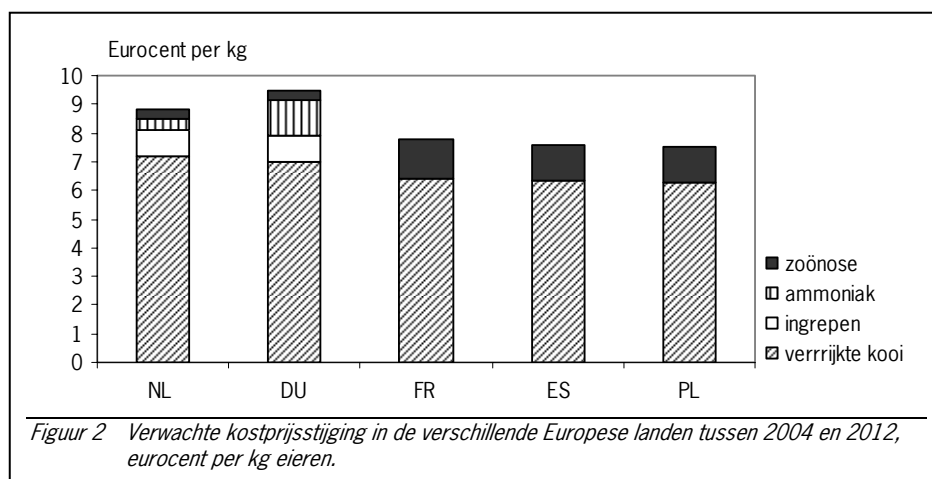
Ontwikkelingen tot 2012

De komende jaren wordt de Europese en nationale wetgeving van kracht die van invloed zal zijn op de

kostprijs van eieren. De belangrijkste is de EU-richtlijn 99/74/EG waardoor per 2012 alle leghennen gehouden moeten worden in zogenaamde verrijkte kooien of alternatieve systemen. De kostprijs zal hierdoor met circa 10% stijgen. Specifiek voor Nederland is het volledige verbod op snavelbehandeling (ingrepenbesluit) belangrijk, dat elke ingreep op hennen gehouden in (verrijkte) kooien vanaf 2011 verbiedt. In Duitsland geldt een soortgelijke regel. In Frankrijk, Spanje en Polen is de EU-regelgeving van toepassing, waarbij een behandeling van de hennen tot 10 dagen toe is gestaan. Een andere belangrijke oorzaak van toekomstige kostprijsverhogingen zijn de milieumaatregelen. In Europees verband is dit de IPPC-richtlijn. Voor Nederland geldt de Wet ammoniak en veehouderij (Wav). Vooral in Nederland en de Duitsland wil de overheid de ammoniakemissie uit pluimveestallen verminderen. Leghennenhouders in Nederland moeten hiervoor in 2012 werken met houderijsystemen waarbij de ammoniakemissie onder een bepaalde drempelwaarde blijft. Ten slotte is er nog de Europese zoönoserichtlijn. Hierdoor wordt in andere Europese landen een hogere kostprijsstijging verwacht dan in Nederland. Door het PPE-actieplan 'vermindering salmonella in de eiersector' kent Nederland een voorloperpositie waardoor extra kosten voor vermindering van de salmonellabesmetting beperkt blijven.

Stijging kostprijs in 2012

Gezien het voorafgaande zal de kostprijs in Nederland tot 2012 stijgen met bijna 9 cent per kg eieren. In Duitsland zal de kostprijs tot 2012 sterker toenemen (figuur 2). In Frankrijk, Spanje en Polen stijgt de kostprijs met circa 7,5 cent per kg eieren vooral door de overschakeling naar verrijkte kooien.

Toekomst

Door de EU regelgeving is de kostprijs van eieren in Europa duidelijk hoger dan in derde landen, zoals Brazilië en de Verenigde Staten. Op de markt van tafeleieren vormen deze landen echter, gezien de afstand en de hoge invoerheffingen, geen directe bedreiging. Dit geldt echter wel voor de markt van ei producten. Binnen de EU zijn de verschillen in kostprijs relatief gering, maar wordt in Nederland en Duitsland de hoogste kostprijs verwacht door aanvullende wetgeving op het terrein van dierenwelzijn en milieu. De kansen voor de eiersector liggen vooral in een marktgerichte strategie naar de Nederlandse en de nabijgelegen Duitse markt. Hier wordt een kwalitatief hoogwaardig en veilig ei gevraagd dat duurzaam geproduceerd is. Door steeds een voorsprong te houden op andere landen kan een onderscheidend product geproduceerd worden. De omschakeling naar scharreelsystemen en de uitvoering van het actieplan 'vermindering salmonella in de eiersector' zijn hiervan goede voorbeelden.

Meer informatie:

Rapport 2.06.03 *Kostprijsontwikkeling consumptie-eieren 2004-2012*